

FSS mål inför inför kommunalval och välfärdsområdesval

Låt ungas röst leda vägen

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf bevakar de finlandssvenska skolungdomarnas intressen och arbetar för att förbättra skolungdomarnas vardag. Nedan följer FSS målsättningar inför kommunal- och välfärdsområdesvalen 2025, dessa åtgärder kräver vi att vidtas i kommunerna och välfärdsområdena i Finland. Om du är uppställd i valen 2025 och lovar att du som förtroendevald skulle arbeta för att våra målsättningar förverkligas kan du underteckna detta dokument [HÄR](#). Samtliga kandidater som undertecknar FSS målsättningar syns på vår hemsida.

Utbildning

Ungas läs-, skriv- och räknefärdigheter har kontinuerligt försämrats under de senaste dryga 20 åren. Denna trend måste vända. För att höja ungas baskunskaper samt förstärka inlärningsresultaten behövs åtgärder riktade mot utbildningens tillgänglighet och kvalitet.

Vi vill att:

- Det erbjuds **högklassig** utbildning i trygga inlärningsmiljöer med fokus på läs- och skrivkunnighet.
- Antalet studerande per grupp eller **klass inte överskrider 20**.
- **Lättillgängligt stöd** erbjuds för elever och studerande som behöver det under sina studier exempelvis i form av studiehandledning eller specialundervisning
- Tillgången till **fysiska läromedel** och läromedel på **svenska** säkerställs.
- **Kostnadsfri utbildning** förverkligas; från datorer till studentexamen.
- Förbättra **skolmatens** kvalitet och höja dess budget speciellt i vegetarisk kost
- Andra stadiet erbjuder **studier som ger konkreta livsfärdigheter**, som exempelvis privatekonomi.

Påverkan

För att effektivt kunna identifiera ungas behov och utmaningar behöver ungas röst höras. Demokratin stärks då en större del av samhället är inkluderat i beslutsfattandet. Unga, som utgör cirka en tredjedel av Finlands befolkning, lyser för tillfället med sin frånvaro inom detta område. För att tackla befintliga problem som svaga läs- och skrivkunskaper samt bristande välmående behöver vi lyssna till vad de unga behöver. Inte enbart ska

unga inkluderas i beslutsfattandet, utan kommunerna bör även aktivt arbeta för att inkludera dem i samhället som helhet.

Vi vill att:

- **Ungdomar ska inkluderas i beslutsfattande** och höras innan beslut som berör dem fattas
- **Valen görs mera tillgängliga för ungdomar!**
Vallokaler bör placeras på ställen där ungdomar vistas samt ska en pilotomgång av **16 års rösträtt** och digitaliserade val genomföras
- **Ungdomsfullmäktige** får reella påverkningsmöjligheter på båda inhemska språken och ändamålsenliga resurser. Ungdomsfullmäktige ska ha möjlighet att utse en representant till alla kommunens beslutande organ.
- Det finns bättre **påverkningsmöjligheter för studerandekårer -och styrelser.**
- Kommunerna fokuserar på **klimatmålen.**
- Kommunerna satsar på att främja **jämlikhet och arbetar mot rasism.**

Välstånd

Enligt nuorisobarometri 2023 har omkring 40% av unga i åldern 15-29 låtit bli att skaffa nödvändiga saker eller/och låtit bli att börja med en ny hobby till följd av brist på pengar. Cirka 30% av målgruppen har vid något tillfälle låtit bli att träffa vänner eller/och har slutat en hobby till följd av pengabrist.

Enligt THL:s kouluterveyskysely från 2023 upplevde en stor del av barn och ungdomar sin hälsa som medelmåttig eller dålig. Enligt undersökningen är trenden tydlig: En negativt upplevd hälsa bland unga har ökat kontinuerligt sedan år 2015. Tyvärr återspeglar den negativt upplevda hälsan verkligheten. Unga mår både fysiskt och psykiskt allt sämre och förebyggande åtgärder behövs akut.

Vi vill att:

- **Kostnadsfria hobbyer** erbjudas åt alla studerande
- Kommunerna ska främja **ungas sysselsättning** genom att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt erbjuda tillräckligt stöd och vägledning. Det ska finnas möjligheter såsom sommarsedlar, arbetsprövningsplatser och verkstäder. **Allt arbete ska vara betalt.** Dessutom bör kommunerna aktivt stödja **ungas företagande** och säkerställa fler vägar till sommarjobb.
- **Fler lägenheter** för unga med låga inkomster ska byggas i kommunerna
- Kommunen ska satsa på **trivsamma, kostnadsfria och trygga miljöer** där unga kan vistas på fritiden. Kommunerna ska öka på **mängden ungdomslokaler.**
- **Ungdomsarbetet** ska tryggas med tillräckliga resurser. Tvåspråkiga kommuner ska ha verksamhet på svenska på lika villkor som på finska. Enspråkiga kommuner ska också ta bägge inhemska språken i beaktande.
- **Gratis mensskydd** ska erbjudas i skolor samt ungdomslokaler
- Unga ska erbjudas information, vägledning och utbildning om **mental ohälsa.**

- Kommuner ska åtgärda problem med **inomhusluft**, mögel och dylikt i sina undervisningsutrymmen så snabbt sådana problem upptäcks. Studerandes hälsa ska prioriteras framför skolbyggnaders museiskydd.
- Det ska finnas **skolcoacher** i varje skola som fungerar som trygga vuxna utanför undervisningen

Välfärdsområde

Alla unga har rätt till god hälsa, men i dag får många inte den hjälp de behöver. Psykisk ohälsa och bristande förebyggande vård skapar hinder för unga att må bra och utvecklas. Vi måste prioritera ungas hälsa, säkerställa tillgången till vård och förbättra det förebyggande arbetet.

Vi vill att:

- Det finns **lättillgänglig hälsovård**, även med satsningar på mentalvård för unga.
- **Terapigarantin** får tillräckliga resurser för att uppfylla sitt syfte.
- **Digitala stödchattar** ska få ökat understöd för att kunna erbjuda ändamålsenlig hjälp.
- **Stöd gällande välmående och hälsa** ska erbjudas på båda **inhemska språken** och **engelska**.
- **Kostnadsfria preventivmedel** upp till 29-åriga ska garanteras.
- Kommuner och välfärdsområden samarbetar för att skapa enhetliga servicekedjor inom studerandevården och ungdomsarbetet.
- **Vårdpersonalen i skolan** ska inte bytas ut hela tiden, utan det behövs kontinuitet och stabilitet.
- **Mentalvård ska vara lättillgänglig i skolorna** och skolpsykologen ska finnas fysiskt på plats i byggnaden.
- Man ska kunna få **vård inom 1 vecka** gällande både psykisk och fysisk hälsa.
- Välfärdsområdena ska kommunicera tydligt om sin verksamhet